

UCHWAŁA

Dnia 20 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Staryk

SSN Monika Koba

Protokolant Anna Kuras

w sprawie **K. B.**,
sędziego Sądu Rejonowego w [...] w stanie spoczynku,
po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 20 lutego 2018 r.
zażalenia wniesionego przez sędziego
na uchwałę Sądu Apelacyjnego - Sądu Dyscyplinarnego w [...] z dnia 27
października 2017 r., w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do
odpowiedzialności karnej,

**uchyla zaskarżoną uchwałę i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu - Sądowi Dyscyplinarnemu w [...] do ponownego
rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Uchwałą z dnia 27 października 2017 r., Sąd Apelacyjny - Sąd Dyscyplinarny w [...] – w sprawie z wniosku Prokuratora Prokuratury Krajowej w [...] na podstawie art. 80 § 1 w zw. z art. 80 § 2c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 427, z późn. zm.; dalej jako u.s.p.) podjął uchwałę zezwalającą na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego [...] w stanie spoczynku K. B., której prokuratura zamierza

przedstawić zarzut o czyn z art. 177 § 1 k.k. polegający na tym, że w dniu 20 stycznia 2017 r. [...], nieumyślnie naruszyła zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym określone w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1260) w ten sposób, iż kierując pojazdem marki Renault Megane nie dostosowała prędkości do istniejących na drodze warunków atmosferycznych, straciła panowanie nad pojazdem, wpadła w poślizg, a następnie zjechała na prawe pobocze i uderzyła w drzewo, powodując tym samym nieumyślnie wypadek drogowy, na skutek czego pasażer pojazdu S. G. doznał obrażeń ciała w postaci złamania ściany dolnej oczodołu prawego, złamania kości nosa i sitowia z przemieszczeniem, skutkującym naruszeniem funkcji narządów ciała na okres powyżej siedmiu dni.

W uzasadnieniu powyższej uchwały Sąd Apelacyjny - Sąd Dyscyplinarny stwierdził, że z opinii biegłego z dziedziny techniki samochodowej i ruchu drogowego wynikało, iż przyczyną wypadku było niedostosowanie prędkości do panujących warunków atmosferycznych, a w szczególności oblodzenia nawierzchni powodującej znaczne zmniejszenie przyczepności kół pojazdu do nawierzchni drogi, które to w wyniku podmuchu powietrza spowodowanego manewrem wyprzedzania przez inny n/n pojazd ciężarowy doprowadziło do zarzucenia tyłu samochodu Renault Megane, utraty jego prostoliniowego kierunku ruchu, co na oblodzonej nawierzchni doprowadziło do poślizgu pojazdu, a w konsekwencji zjechania na pobocze i uderzenia w drzewo. Zdaniem Sądu Apelacyjnego - Sądu Dyscyplinarnego, zachowanie kierującej pojazdem K. B. pozostawało w związku przyczynowym z zaistniałym wypadkiem drogowym.

Kierująca pojazdem w trudnych warunkach, przy oblodzonej jezdni powinna zachować szczególną ostrożność, zachować bezpieczną prędkość oraz dostosować ją do warunków atmosferycznych, widoczności i nawierzchni.

W konkluzji Sąd Apelacyjny - Sąd Dyscyplinarny stwierdził, że zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez obwinionego sędziego przestępstwa z art. 177 § 1 k.k.

Powyższą uchwałę Sądu Apelacyjnego - Sądu Dyscyplinarnego zaskarżyła w całości obwiniona, zarzucając:

1/ obrazę prawa materialnego, tj. art. 1 § 1 k.k. i art. 177 § 1 k.k. poprzez przyjęcie, że opisany we wniosku prokuratora czyn nosi znamiona przestępstwa;

2/ obrazę przepisów postępowania karnego, tj. art. 7 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., poprzez nierozważanie wszystkich okoliczności wynikających z przedstawionych przez prokuratora dowodów.

W oparciu o powyższy zarzut skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonej uchwały w całości i odrzucenie wniosku o pociągnięcie do odpowiedzialności karnej, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej uchwały i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Zażalenie obwinionej jest zasadne i odniosło ten skutek, że spowodowało uchylenie zaskarżonej uchwały i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że ocena zebranych w postępowaniu przygotowawczym dowodów dokonywana przez sąd dyscyplinarny nie powinna oczywiście wykraczać poza granice stwierdzenia dostatecznego podejrzenia popełnienia przestępstwa. Sąd dyscyplinarny nie musi mieć pewności, że zarzucane (przypisywane) sędziemu przestępstwo faktycznie zostało popełnione. Wystarczy uzasadnione podejrzenie, że tak mogło być. W postępowaniu karnym sąd, który rozpoznaje sprawę karną, aby skazać oskarżonego musi mieć pewność, że przestępstwo zostało popełnione. W przeciwnym razie - zgodnie z zasadą *in dubio pro reo* - powinien wydać wyrok uniewinniający, ponieważ wszelkie niedające się usunąć wątpliwości powinny być rozstrzygnięte na korzyść oskarżonego (art. 5 § 2 k.p.k.). W postępowaniu delibacyjnym (przed sądem dyscyplinarnym) istotne znaczenie ma to, czy wersja wydarzeń przedstawiona przez prokuratora we wniosku o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej jest wystarczająco uprawdopodobniona. W postępowaniu karnym (przed sądem karnym) prokurator musi udowodnić wszystkie istotne okoliczności dotyczące podmiotowych i przedmiotowych znamion czynu zabronionego.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny w obecnym składzie w pełni aprobuje te konstatacje i uznał, że mają one adekwatne zastosowanie do niniejszej sprawy. Należy jednak stwierdzić, że zebrane dotychczas dowody, ocenione przez orzekający w sprawie Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny w [...], nie były

wystarczające do stwierdzenia, iż zaistnienie wypadku drogowego było spowodowane naruszeniem przez K. B. zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym określonych w art. 19 ust. 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym. W szczególności, w treści uzasadnienia uchwały w sprawie zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej K. B., brak argumentów wyjaśniających, dlaczego Sąd ten uznał, że doszło do zawinionego naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym. Ograniczenie prędkości na drodze, po której poruszała się obwiniona, wynosiło 80 km/h. Z jaką jednak szybkością poruszała się po niej, Sąd nie wskazał. Sama K. B. stwierdziła, że jechała z prędkością ok. 40 km/h. Faktu tego nie deprecjonuje wprost opinia biegłego z dziedziny techniki samochodowej i ruchu drogowego, z której wynika, że prędkość samochodu Renault Megane mogła wynosić ok. 50 km/h (k. 63).

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny zaniedbał wykazania, jaką prędkość uznał za wiarygodną i dlaczego przyjął, że była ona „niedostosowaną do panujących warunków atmosferycznych”. Aktualnie z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika również wniosek wręcz przeciwny, a mianowicie – prędkość ta mogła być uznana za dostosowaną do trudnych warunków panujących na drodze, skoro była to prędkość niemal o połowę niższa, niż prędkość dopuszczalna. W połączeniu z faktem, że do wypadku doprowadziło wyprzedzenie pojazdu Renault Megane przez poruszający się z dużo większą prędkością samochód ciężarowy, powyższe prowadzi do wniosku, iż trudno ustalić, dlaczego przypisuje się na tym wstępnym etapie oceny zawinienie sędzi K.B. Sposób rozumowania przyjęty przez Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny stanowi wyraz rozumowania ze skutku na przyczynę: skoro doszło do wypadku, to musiała spowodować go zbyt duża prędkość samochodu obwinionej, niedostosowana do warunków panujących na drodze. Tymczasem ani biegły, ani Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny nie wskazali, jaka w ich ocenie była bezpieczna szybkość, która pozwoliłaby na uniknięcie kolizji i z którą winna poruszać się obwiniona. Wszak jeśli uwzględnić zeznania świadków (w kontekście także wyjaśnień obwinionej), to nie można wykluczyć i tej wersji, że prędkość, z jaką krytycznego dnia poruszała się K.B., była dostosowana do warunków panujących na drodze, a wypadek

spowodowało w głównej mierze wyprzedzanie ze znaczną prędkością przez pojazd ciężarowy – na co zresztą zwraca też uwagę biegły.

A zatem w sytuacji, gdy kwestia zawinienia nie została na tym etapie wyjaśniona, nie jest możliwe przesądzenie, że zachodzi „dostatecznie uzasadnione podejrzenie” popełnienia przez sprawcę przestępstwa (art. 80 § 2c u.s.p.). Jak już podniesiono wcześniej, Sąd orzekający w sprawie nie wyjaśnił, dlaczego uznał, iż doszło do popełnienia przestępstwa nieumyślnego. Za każdym razem bowiem, gdy taką subiektywną przesłankę odpowiedzialności się stawia, należy wyjaśnić, na czym polega zarzut pod adresem sprawcy i czy mógł w danej sytuacji postąpić zgodnie z prawem. Słusznie skarżąca podnosi, że nie sposób stawiać zarzutu kierowcy, iż nie przewidział wszelkich zachowań innych uczestników ruchu drogowego. Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie może bowiem wynikać, że to właśnie zachowanie innego uczestnika mogło doprowadzić do wypadnięcia w poślizg. Trudno obiektywnie i bezkrytycznie przyjąć, że w każdej sytuacji (z uwzględnieniem zasady ograniczonego zaufania) kierowca samochodu jest w stanie przewidzieć wszystkie możliwe zachowania innych uczestników ruchu drogowego i dostosować prędkość swojego pojazdu nie tylko do niebezpiecznych warunków na drodze, ale i do manewrów tego innego użytkownika.

Nie przesądzając oczywiście powyższej kwestii należy podkreślić, że w ocenie Sądu Najwyższego - Sądu Dyscyplinarnego zebrane dowody i poczynione na ich podstawie ustalenia powodują, iż stanowisko Sądu Apelacyjnego - Sądu Dyscyplinarnego było co najmniej przedwcześnie.

Z tego względu, kierując się przedstawioną powyżej argumentacją, Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny orzekł o uchyleniu zaskarżonej uchwały i przekazaniu sprawy Sądowi Apelacyjnemu - Sądowi Dyscyplinarnemu w [...] do ponownego rozpoznania.